NAZAR ESHONQUL HIKOYALARIDA OBRAZLAR TAHLILI

Olimboyeva Nilufar
Urganch Ranch texnologiya universitet talabasi

Annontatsiya. Ushbu maqolada Nazar Eshonqulning hikoyalarida yaratilgan obrazlar tahlil qilinadi. Eshonqulning asarlaridagi personajalar nafaqat tashqi ko'rinishi bilan balki ichki dunyo psixologik holat jamiyatdagi o'rni va ijtimoiy konfiliktlar orqali ifodalanadi. Maqola Eshonqulninh obrazlari orqali insoniyatning turli masalalarini qanday yoritishni ularning ichki va tashqi dunyosi o'rtasidagi munosabatlarni o'rganadi. Tahlilda obrazlarning rivojlanishi jamiyadagi o'rni va yozuvchi yaratgan ijtimoiy psixologik ziddiyatlar ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar. Hikoyalar, obraz, tahlil,adabiyot, persnajlar,ichki dunyo ,jamiyat, konflikt,psixologiya.

Nazar Eshonqulning hikoyalarida obrazlar ko'pincha ijtimoiy kontekstda shakllanadi. Yozuvchi o'z asarlarida tashqi ijtimoiy muhitni, hayotiy sharoitlarni va insonlar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni tasvirlashda katta ustalik ko'rsatadi. Misol uchun ,Eshonqulning ko'plab hikoyalarida o'zbek jamiyatining o'zgaruvchan ijtimoiy muhiida yashayotgan kishilarni ko'ramiz. Personajlar ijtimoiy bosimlar, qarorlar va ularning psixologik holati orqali kuchli ziddiyatlarga dush keladilar. Eshonqulning asarlarini o'qiyotgan o'quvchi nafaqat voqealarning rivojini kuzatadi, balki personajlarning ruhiy holatlarini ham sezdai. Masalan , to'rtinchi murabbiy hikoyasidagi bosh qahramonning ichki konfiliktlari,uning o'z o'rni va jmiyatdagi mavqei haqidagi qarorlarida aks etadi. Eshonqul personajlarning ichki dunyosini shunchaki tasvirlamasdan ularning qarorlarida, xatolarida, va muvaffaqiyatlarida insonning murakab psixologik holatini ochib beradi.Nazar Eshonqul hikoyalridagi personajalar doimiy o'zagrish jrayonida bo'ladi. Ularning xarakteri va dunyo qarahshlari asar davomida rivojlanadi,ijtimoiy va psixologik muhitning ta'siri ostida o'zgradi. Bu , yozuvchining insonning ichki dunyosidagi ziddiyatlarni va jamiyatdagi o'zgarishlarni qanday tasvirlashiga bog'liq. Masalan, ,, Qaror'' hikoyasida bosh qahramonning qarori, uning hayotiga bo'lgan qarashlari va atrofdagi ijjtimoiy sharoitlar o'zgarishi uning harakterining shakllanishiga olib keladi.Bu o'zgarishlar o'z navbati bosh qahramonining qarorlarida va o'zini jamiyatda qanday tutishida namoyon bo'ladi. Eshonqulning pesonojlari ijtimoiy sharoitlar , o'zaro munosabatlar va shaxsiy tajribalari orqali rivojlanadi. Nazar Eshonqulning hikoyalaridagi personajalar har doim jamiyatda o'z o'rnini topishga harakat qiladilar.Ularning o'zgrishi ichki dunyosining rivojlanishi va qarorlaridagi noaniqliklar asarlarning ijtomoiy-psixologik kontestini tashkil qiladi. Eshonqul, hikoyalrini jamiyatdagi qatlamlarning ta'sirini o'z obrazlari

orqali o'quvchiga taqdim etadi.Jamiyatning yuqori va past qatlamlari ,ularning o'zig xos qiyinchiliklari hayotiy tajribalari Eshonqulning personajlarini shakllantirishda muhim ro'l o'naydi.Shuningdek,Eshonqulning asarlarida obrazlar ko'pincha jamiyatning kutilgan me'yorlariga moslashishga yoki unga qarshi kurashishga harakat qiladilar. Bu auyniqsa, yoshlarning o'z- o'zini anglash, kelajakdagi qarorlar vao'zgarishlarga tayyorlik maslalarida namoyon bo'ladi.,,Yoshlik''hikoyasidagi bosh qahramonning ijtimoiy sharoitlar va o'zining shxsiy qiyinchiliklari o'rtasidagi kurash, bu o'zgarishlarning ko'rinishi bo'lib o'quvchiga ijtimoiy konfiliktlari chuqurroq tushunishga yordam beradi. Nazar Eshonqulning personajlarida psixologik konfiliktlar juda katta ro'l o'ynaydi.Ularning qarorlaridagi ziddiyatlar, ichki munosabalar va o'zaro aloqalari , har bir personjning o'ziga xos psixologik portretini yaratadi. Eshonqul o'z asarlarida , insonning turli holatlari, ijtimoiy va psixologik bosimlar , hayotiy qiyinchiliklar bilan kurashish jarayonoda yuzaga keladigan ichiki konfiliklarni tasvirlashga katta e'tibor beradi. Masalan, ,, Ichkariga va tashqariga'' hikoyasida bosh qahrmonninh o'zining ichki xatolari va tashqi dunyo bilan o'zaro bog'liqligi, uning psixologik holatini shakllantiradi.Bu hikoyada personajning ichki olami , jamiyat bilan aloqasi va uning turli ijtimoiy rollari orasidagi ziddiyatlar , uning harakterining murakkabligini aks ettiradi.

Nazar Eshonqulning hikoyalaridai obrazlar, nafaqat tashqi voqealarni , balki insonning dunyosini ham tasvirlaydi.Yozuvchining personajlari, jamiyatdagi o'zgarishlar ijtimoiy va psixologik konfiltlar orqali shakllanadi va rivojlanadi.Eshonqulning obrazlari ijtimoiy muhitning ta'sirini o'z ichiga olgan holda insonning turli holatlaridagi qarorlar, xatolar va muvaffaqiyatlarini o'quvchiga taqdim etadi. Uning asarlaridagi personajalar hayotdagi haqiqiy muammolarni o'zida aks ettiradi va o'quvchiga jamiyatni yaxshiroq tushunishga yordam beradi.Eshonqulning obrazlari oraqali adabiyotda yangi yondashuvlar va personajalarni yaratish imkoniyatlari ochiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.Ziyo istagan qalblar uchun.-Nazar Eshonqul [1962]

2.,, Eshonqul hikoyalari uslubi''A.Norbekova